

Hur påverkar CI hörselvården?

Allt fler får cochleaimplantat, CI, och allt fler barn får det redan före ett års ålder. Hur påverkar den utvecklingen framtidens hörselvård? I en debattartikel i Barnplantabladet ställer professor Claes Möller frågan; Vem tar ansvar för Kalles hörsel om 30 år?

CLAES MÖLLER ÄR PROFESSOR och överläkare vid hörselvården på Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg, och även expert i Auris panel. I en debattartikel i Barnplantabladet, medlemstidning för Riksförbundet för barn med cochleaimplantat vill han lyfta fram behovet av en diskussion om hur hörselvården ska hantera detta i framtiden.

Totalt teknikberoende

”Vem planerar i dag för de sannolika implantatbyten som kommer att ske inom 20-30-40 år?” ”Vem vill gå omkring med en 30 år gammal hörapparat i örat?” Vad händer med Kalle som fått sitt implantat vid ett års ålder, som går individualintegrerad och av olika skäl kanske inte lär sig teckenspråk och därmed blir totalt teknikberoende? Vem planerar för Kalles mycket stora teknikberoende i framtiden?” Dessa frågor kräver vårt engagemang och en diskussion nu! skriver Claes Möller i debattartikeln.

– Jag vill poängtera att jag inte är negativ till cochleaimplantat, tvärt om. Det är en av de största uppfinningarna, klart värt ett Nobelpris, anser Claes Möller.

– Gruppen kommer bara att bli större och i Sverige får nu alla barn två CI och det föds ungefär 40-50 döva barn varje år. Och sedan tillkommer alla vuxendöva

där gränsen för vilka som har nytta av CI hela tiden flyttas nedåt när implantaten blir allt bättre.

Han anser att det är viktigt att hörselvården tillförs ökade resurser för att klara

kostnaderna för fler CI-operationer och att man då planerar även för framtiden.

– En person som får ett CI kanske kan fortsätta jobba och inte behöver gå i förtidspension, men de pengarna kommer från en annan kassa.

Ett CI kostar drygt 200 000 kronor med implantat och processor, sedan tillkommer kostnaden för själva operationen och

utredningen. Enligt en utredning av SBU, beräknas den totala kostnaden för ett implantat under första året till ungefär 350 000 kronor.

”Men det räcker inte att bara tillföra pengar för operationer och implantat. Även efterarbetet måste planeras noggrant. Detta efterarbete sträcker sig inte över ett eller fem år, utan i många fall sannolikt 70 år”, skriver Claes Möller i debattartikeln.

Han poängterar att de döva barn som tidigare inte fanns på samma sätt inom hörselvården nu för all framtid kommer att behöva hörselvårdens stöd tekniskt, medicinskt och beteendevetenskapligt.

– Tiden är mogen för att börja diskutera de här frågorna, om det inte är en tickande bomb så är det i alla fall en väldigt viktig fråga att fundera över, säger Claes Möller.

Sjukvården måste ta ställning

Ewa Nilsson är försäljningschef på Cochlear, en av de tre CI-tillverkarna. Hon säger att det fram till nu inte har varit något större problem.

– Men visst är det här något som man måste tänka på framöver och som sjukvården måste ta ställning till.

Hon säger att implantaten blir bättre och bättre, men hon tror inte att det nödvändigtvis måste bli så att alla implantat måste bytas ut och att det är möjligt att själva implantatet kan hålla livet ut även om processorn måste bytas ut.

– Det finns de som använder 17 år gamla implantat i dag som fortfarande fungerar utmärkt.

– Vi gör allt som står i vår makt för att uppdatera även gamla processorer när vi kommer med nya processorlösningar.

Hon tror inte att implantaten blir så mycket billigare i framtiden om man inte kommer på ett billigare sätt att tillverka dem.

– I dag görs allt fortfarande för hand. Det är många moment och säkerheten är hög och då blir priset också högt, säger Ewa Nilsson.

Hon tycker det är viktigt att tänka på att framför allt barn som har fötts döva är helt beroende av att tekniken fungerar.

– Men förhoppningsvis kommer tekniken i framtidens processorer också att bli bättre och bättre.

Jan Grenner är ansvarig för CI-teamet i Lund.

– Vår policy nu är att man får det finansierat som finns att tillgå, men sedan får man dras med det så länge det håller.

Han tycker att det har varit bra tillförlitlighet på de CI som de hittills har opererat in och att det oftast blir bra resultat.

– Den viktigaste faktorn när det gäller barn är åldern och att operera tidigt. När det gäller vuxna är det hörselnervens status och hur länge personen har varit döv som är avgörande för resultatet.

STEFAN ANDERSSON

Claes Möller.

Cochleaimplantat

- Principen för cochleaimplantat är att direkt stimulera hörselnerven med elektricitet.
- Ett CI består av består av en inopererad del (en mottagare och en elektrod i hörselnäcken) och flera yttre delar, som bärs som en hörapparat (en mikrofon, en sändare och en individuellt anpassad talprocessor).
- Ljudet fångas upp av mikrofonen och leds via en sladd till talprocessorn, som kodar ljudet. Signalen leds till sändaren bakom örat och överförs med radiovågor genom huden till mottagaren. Den omvandlar koden till elektriska signaler, som sänds till de olika elektrodkanalerna i snäcken. Impulserna stimulerar sedan kvarvarande nervceller och hörselnerven, vilket hjärnan tolkar som ljud.

FAKTA